

389L0665

30.12.89

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 395/33

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 21 päivänä joulukuuta 1989,

julkisia tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskeviin sopimukseen liittyvien muutoksenhakumenettelyjen soveltamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta

(89/665/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa ⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽³⁾,

sekä katsoo, että

julkisia hankintoja koskevissa yhteisön direktiiveissä, erityisesti julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetussa neuvoston direktiivissä 71/305/ETY ⁽⁴⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 89/440/ETY ⁽⁵⁾, ja julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 21 päivänä joulukuuta 1976 annetussa neuvoston direktiivissä 77/62/ETY ⁽⁶⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 88/295/ETY ⁽⁷⁾, ei ole erityissäännöksiä, jotka varmistaisivat niiden tehokkaan soveltamisen,

niiden soveltamisen varmistamiseksi tarkoitettuilla, niin kansallisilla kuin yhteisön tasolla suoritetuilla järjestelyillä ei aina voida varmistaa asiaa koskevien yhteisön säännösten noudattamista, varsinkaan siinä vaiheessa, jolloin virheellisiä menettelyjä voidaan oikaista,

julkisten hankintojen avaaminen kilpailulle yhteisössä edellyttää, että takeita avoimuuden toteuttamisesta ja syrjinnän estämisestä lisätään merkittävästi; tämän toteuttamiseksi on julkisia hankintoja koskevan yhteisön oikeuden tai sen täytäntöön panemiseksi annettujen kansallisten säännösten vastaisten virheellisten menettelyjen varalta oltava käytettävissä tehokkaita ja nopeita muutoksenhakukeinoja,

eräissä jäsenvaltioissa tehokkaiden muutoksenhakukeinojen puuttuminen tai niiden riittämättömyys ovat esteenä sille, että yhteisössä toimivat yritykset tekisivät tarjouksia kyseisen jäsenvaltion hankintaviranomaiselle; näiden jäsenvaltioiden on sen vuoksi korjattava tilannetta,

koska julkisia hankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen toteuttamisaika on hyvin lyhyt, toimivaltaisilla muutoksenhakuelimillä on oltava muun muassa oikeus ryhtyä väliaikaisiin toimenpiteisiin edellä tarkoitettua menettelyn keskeyttämiseksi tai hankintaviranomaisen tekemien päätösten täytäntöönpanon lykkäämiseksi; menettelyjen viemän lyhyen ajan vuoksi edellä tarkoitettua virheelliset menettelyt on käsiteltävä kiireellisesti,

on tarpeen varmistaa, että kaikissa jäsenvaltioissa on riittävät menettelyt lainvastaisesti tehtyjen päätösten poistamiseksi ja korvausten saamiseksi virheellisen menettelyn vuoksi vahinkoa kärsineille,

jos yritykset eivät hae muutosta, jotkut virheelliset menettelyt saattavat jäädä oikaisematta, jollei tätä tarkoitusta varten perusteta erityistä järjestelmää,

siksi on tärkeää, että kun komissio katsoo, että sopimuskäytökäytännössä on tehty selvä ja ilmeinen virhe, sen tulisi voida saattaa asia jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten sekä kyseisen hankintaviranomaisen tietoon, jotta väitetyn virheellisen menettelyn korjaamiseksi pian ryhdyttäisiin asianmukaisiin toimenpiteisiin, ja

tämän direktiivin säännösten soveltamista tulisi tarkastella neljän vuoden kuluessa direktiivin täytäntöönpanosta niiden tietojen pohjalta, joita jäsenvaltioiden on annettava kansallisten muutoksenhakumenettelyjen toiminnasta.

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivien 71/305/ETY ja 77/62/ETY soveltamisalaan kuuluviin sopimuskäytökäytännöihin liittyviin hankintaviranomaisten päätöksiin voidaan hakea muutosta tehokkaasti ja erityisesti niin nopeasti kuin mahdollista seuraavien artikloiden ja erityisesti 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti, milloin edellä tarkoi-

⁽¹⁾ EYVL N:o C 230, 28.8.1987, s. 6;

EYVL N:o C 15, 19.1.1989, s. 8

⁽²⁾ EYVL N:o C 167, 27.6.1988, s. 77;
EYVL N:o C 323, 27.12.1989

⁽³⁾ EYVL N:o C 347, 22.12.1987, s. 23

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 185, 16.8.1971, s. 5

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 210, 21.7.1989, s. 1

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 13, 15.1.1977, s. 1

⁽⁷⁾ EYVL N:o L 127, 20.5.1988, s. 1

tetut päätökset ovat vastoin julkisia hankintoja koskevaa yhteisön oikeutta tai sen täytäntöön panemiseksi annettuja kansallisia säännöksiä.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, ettei yrityksiä, jotka ilmoittavat kärsineensä vahinkoa sopimuksenteossa, syrjitä yhteisön oikeuden täytäntöön panemiseksi annettujen ja muiden kansallisten säännösten välisen, tämän direktiivin mukaisen valinnan perusteella.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytettävissä on muutoksenhakumenettelyt, joiden yksityiskohdista kukin jäsenvaltio voi itse päättää ja jotka ovat ainakin niiden käytettävissä, jotka joko ovat olleet tai ovat tavoittelemassa jotain julkisia tavaranhankintoja tai rakennusurakoita koskevaa sopimusta ja joiden etua väitetty virheellinen menettely on loukannut tai saattaa loukata. Jäsenvaltiot voivat edellyttää erityisesti, että ennen muutoksenhakumenettelyn käynnistämistä hakijan on täytynyt ilmoittaa hankintaviranomaiselle väitetystä virheellisestä menettelystä sekä aikomuksestaan hakea muutosta.

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 artiklassa säädettyihin muutoksenhakumenettelyihin liittyviin toimenpiteisiin sisältyy valtuudet:

- a) ryhtyä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja kiireellisesti väliaikaisiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on saada väitetty virheellinen menettely päättymään tai estää kyseisiin etuihin kohdistuvat lisävahingot, mukaan lukien toimenpiteet julkisen hankintasopimusmenettelyn taikka hankintaviranomaisen tekemän päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämiseksi tai niiden keskeyttämisen varmistamiseksi;
- b) joko poistaa lainvastaisesti tehdyt päätökset tai varmistaa niiden poistaminen, mukaan lukien tarjouspyynnössä, sopimusasiakirjoissa tai muussa sopimusentekomenettelyyn liittyvässä asiakirjassa olevien syrjintää aiheuttavien teknisten, taloudellisten tai rahoitusta koskevien eritelmien poistaminen;
- c) korvata virheellisestä menettelystä kärsineen vahingot.

2. Edellä 1 kohdassa säädetty valtuudet voidaan siirtää muutoksenhakumenettelyn eri osa-alueista vastuussa oleville erillisille laitoksille.

3. Muutoksenhakumenettelyjen ei sinänsä tarvitse johtaa niiden sopimusentekomenettelyjen keskeyttämiseen, joita se koskee.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että harkitessaan väliaikaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä vastuussa oleva muutoksenhakuelin voi ottaa huomioon kaikki edut, joille näillä toimenpiteillä mahdollisesti aiheutetaan haittaa, sekä yleisen edun, ja voi päättää olla toteuttamatta näitä toimenpiteitä silloin, kun niiden kielteiset seuraukset voisivat olla myönteisiä suuremmat. Päätös olla toteuttamatta väliaikaisia toimenpiteitä ei rajoita hakijan muiden vaatimusten esittämistä.

5. Jäsenvaltiot voivat säätää, että päätöksen lainvastaisuuteen perustuva vahingonkorvausvaade voidaan käsitellä

vasta sen jälkeen, kun toimivaltainen elin on ensin poistanut riitautetun päätöksen.

6. Edellä 1 kohdassa säädettyjen valtuuksien käytön vaikutukset urakan antamisesta johtuvaan sopimukseen on määriteltävä kansallisessa lainsäädännössä.

Lisäksi, paitsi milloin päätös on poistettava ennen vahinkojen korvaamista, jäsenvaltio voi säätää, että sen jälkeen kun sopimus on tehty, muutoksenhakumenettelystä vastaavan elimen toimivalta rajoittuu vahingonkorvausten määräämiseen niille, joiden etua virheellinen menettely on loukannut.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että muutoksenhakumenettelystä vastaavien elinten päätökset voidaan panna täytäntöön tehokkaasti.

8. Milloin muutoksenhakumenettelystä vastaavat muut kuin oikeusviranomaiset, niiden on aina perusteltava päätöksensä kirjallisesti. Siinä tapauksessa on lisäksi säädettävä menettelyistä, joilla varmistetaan mahdollisuus saattaa muutoksenhakuelimen väitetyt lainvastaiset toimenpiteet tai sille annettujen toimivaltuuksien väitetyt väärinkäytökset joko oikeusviranomaisen tai muun viranomaisen käsiteltäväksi, joka on perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin ja riippumaton sekä hankintaviranomaisesta että muutoksenhakuelimestä.

Tällaisen riippumattoman elimen jäsenten nimittämistä ja heidän toimikautensa päättymistä tulee koskea samat edellytykset kuin tuomioistuinten jäseniä, siltä osin kuin ne koskevat nimittävää viranomaista, toimikauden pituutta ja tehtävästä vapauttamista. Ainakin tämän riippumattoman elimen puheenjohtajan on täytettävä tuomioistuimen jäsenille asetetut muodollista ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset. Riippumattoman elimen on tehtävä päätöksensä noudattaen menettelyä, jossa molempia osapuolia kuullaan, ja päätösten on kunkin jäsenvaltion päättämällä tavalla oltava oikeudellisesti sitovia.

3 artikla

1. Komissio voi tehdä aloitteen tässä artiklassa säädetyn menettelyn käynnistämiseksi, jos se ennen sopimuksen tekemistä havaitsee, että direktiivien 71/305/ETY ja 77/62/ETY soveltamisalaan kuuluvassa sopimusentekomenettelyssä on tapahtunut selvä ja ilmeinen julkisia hankintoja koskevien yhteisön säännösten vastainen virheellinen menettely.

2. Komissio ilmoittaa asianomaiselle jäsenvaltiolle ja hankintaviranomaiselle seikat, joiden perusteella se katsoo selvän ja ilmeisen virheellisen menettelyn tapahtuneen, ja pyytää sen oikaisemista.

3. Jäsenvaltion on toimitettava komissiolle 21 päivän kuluessa 2 kohdassa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta:

- a) vahvistus, että kyseinen virheellinen menettely on oikaistu;
- b) perusteltu päätelmä siitä, miksi oikaisua ei ole tehty; taikka

c) ilmoitus, että sopimuksentekomenettely on keskeytetty joko hankintaviranomaisen omasta aloitteesta tai 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyjen valtuuksien nojalla.

4. Edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu perusteltu päätelmä voi perustua muun muassa siihen, että väitetty virheellinen menettely on jo tuomioistuimen tai muun elimen käsiteltävänä tai 2 artiklan 8 kohdassa säädetyn menettelyn alainen. Jäsenvaltion on siinä tapauksessa ilmoitettava komissiolle kyseisen käsittelyn tulos heti, kun se on saatu tiedoksi.

5. Milloin jäsenvaltio on ilmoittanut sopimuksentekomenettelyn keskeyttämisestä 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, sen on ilmoitettava komissiolle keskeytyksen lakkaamisesta tai uuden joko kokonaan tai osittain samaan asiaan liittyvän sopimuksentekomenettelyn aloittamisesta. Samalla ilmoituksella on joko vahvistettava, että väitetty virheellinen menettely on oikaistu, tai ilmoitukseen on sisällytettävä päätelmä ja selvitys siitä, miksi oikaisua ei ole tehty.

4 artikla

1. Viimeistään neljän vuoden kuluttua tämän direktiivin täytäntöön panemisesta komissio tarkastelee julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa kuultuaan tämän direktiivin säännösten soveltamista ja tekee tarvittaessa ehdotukset muutoksiksi.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain maaliskuun 1 päivään mennessä tiedot kansallisten muutoksenhakumenettelyjen toiminnasta edellisen kalenterivuoden aikana. Komissio päättää julkisyhteisöjen sopimuksia käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa kuultuaan, millaisia toimitettavien tietojen on oltava.

5 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet 1 päivään joulukuuta 1991 mennessä. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset kirjallisina komissiolle.

6 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 21 päivänä joulukuuta 1989.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

É. CRESSON